

Akceptuję

PODSEKRETARZ STANU

.....
Ryszard Zarudzki

1. Jak należy interpretować - co to jest kanał technologiczny ?

Pojęcie kanału technologicznego zostało zdefiniowane w przepisach ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 460) zgodnie z którą przez kanał technologiczny należy rozumieć ciąg osłonowych elementów obudowy, studni kablowych oraz innych obiektów lub urządzeń służących umieszczeniu lub eksploatacji:

- a) urządzeń infrastruktury technicznej związanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego,
  - b) linii telekomunikacyjnych wraz z zasilaniem oraz linii elektroenergetycznych, niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego.
- 2. Jeśli chodzi o punkt mówiący o sieci szerokopasmowej - jak mamy rozumieć ? mamy w gminie kilka miejscowości, w których jest wybudowana sieć dostępowa (szerokopasmowa) (w ramach projektu e- świętokrzyskie) jakie dokumenty należy przedłożyć, aby wykazać powiązanie? i co w sytuacji kiedy wpisujemy, że jest planowana budowa sieci, a na dzień złożenia wniosku o płatność, z przyczyn nie od Gminy zależnych sieć taka nie będzie jeszcze wykonana?**

Zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 3 operacji zostaną przyznane punkty jeżeli jest powiązana z inwestycjami dotyczącymi tworzenia pasywnej infrastruktury szerokopasmowej lub na obszarze realizacji operacji istnieje funkcjonująca sieć szkieletowa. Oznacza to, że w ramach operacji podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy będzie realizował inwestycje dotyczące tworzenia pasywnej infrastruktury szerokopasmowej (nie stanowiące kosztu kwalifikowalnego) lub na obszarze realizacji operacji, a więc w pasie drogowym lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie taka sieć (jej elementy) już istnieje i funkcjonuje. Warunki wypłaty pomocy w tym także dotyczące niewykonania operacji w powiązaniu z inwestycjami dotyczącymi tworzenia pasywnej infrastruktury szerokopasmowej zostały uregulowane w formularzu umowy o przyznaniu pomocy.

- 3. Czy przy zmianie nawierzchni drogi gminnej, realizowanej na zgłoszenie robót budowlanych muszą być zachowane parametry wynikające z rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne? Czy w ogóle będą sprawdzane parametry, jeżeli starosta wyda pozwolenie lub przyjmie zgłoszenie robót budowlanych na realizację inwestycji nie spełniającej parametrów, która już ma status drogi publicznej?**

Operacja winna być realizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa mającymi zastosowanie to tego rodzaju inwestycji. Wskazać należy, że przepisy rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430 z późn. zm.) stosuje się przy projektowaniu, budowie oraz przebudowie dróg publicznych i związanych z nimi urządzeń budowlanych, a także przy projektowaniu i budowie urządzeń niezwiązanych z drogami publicznymi, sytuowanych w ich pasach drogowych. Oznacza to, że w przypadku zmiany nawierzchni drogi realizowanej w ramach jej przebudowy przepisy przedmiotowego rozporządzenia mają zastosowanie, natomiast zmiana

nawierzchni drogi rozumianej jako remont lecz przy użyciu wyrobów budowlanych innych niż użyte w stanie pierwotnym przepisy te nie mają zastosowania.

4. Czy za obiekty użyteczności publicznej uznane zostaną przystanki autobusowe i publiczne miejsca parkingowe?

W obrocie prawnym nie funkcjonuje definicja obiektu użyteczności publicznej. Zgodnie natomiast z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. poz. 1422) jako budynek użyteczności publicznej należy rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, oraz inny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny. Wobec tak sformułowanej definicji budynku użyteczności publicznej przystanki autobusowe oraz publiczne miejsca parkingowe (parkingi zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie drogi) można zakwalifikować do kategorii obiektów użyteczności publicznej.

5. Czy poziom dofinansowania może być mniejszy niż 63,63%, co w sytuacji kiedy całkowita kwota zadania po przetargu zwiększy się?

Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2015 r. pomoc jest przyznawana w wysokości 63,63% kosztów kwalifikowalnych. Z powyższego wynika, że kwota pomocy powinna stanowić równowartość 63,63% kosztów kwalifikowalnych, co oznacza, że nie może ona być zarówno wyższa jak i niższa. Zgodnie z art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.) zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia jeżeli cena najkorzystniejszej oferty lub oferta z najniższą ceną przewyższa kwotę, którą zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, chyba że zamawiający może zwiększyć tę kwotę do ceny najkorzystniejszej oferty. Wskazać jednak należy, że podstawę do wyliczenia kwoty pomocy do wypłaty stanowią faktycznie i prawidłowo poniesione koszty kwalifikowalne, jednak w wysokości nie wyższej niż suma kosztów kwalifikowalnych wykazana dla operacji w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji.

6. Nasza gmina leży w 95% w parku krajobrazowym, a więc drogi planowane do przebudowy również. Czy w związku z tym, możemy dostać punkty w ramach kryterium sąsiedztwa z obiektami użyteczności publicznej?

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409 z późn. zm.) jako obiekt budowlany należy rozumieć budynek, budowlę bądź obiekt małej architektury, wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych. Zgodnie natomiast z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651) parki krajobrazowe zaliczone zostały do jednej z obszarowych form ochrony przyrody. Oznacza to, że rezerwat przyrody nie wpisuje się w definicję obiektu budowlanego. Wobec powyższego nie może być on uznany za obiekt użyteczności publicznej. Zatem zlokalizowanie drogi na obszarze rezerwatu przyrody nie jest równoznaczne ze spełnieniem

warunku, o którym mowa w § 11 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia.

7. Czy koszty związane z opracowaniem i zatwierdzeniem projektu czasowej organizacji ruchu oraz oznakowanie robót wraz z utrzymaniem oznakowania w czasie robót można uznać za koszty kwalifikowalne?

Zgodnie z § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2015 r. pomoc jest przyznawana w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych takich jak zakup sprzętu, materiałów i usług służących realizacji operacji oraz ogólnych (art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013). Koszty opracowania projektu czasowej organizacji ruchu wpisują się w katalog kosztów ogólnych natomiast koszty oznakowania robót w czasie realizacji operacji można zakwalifikować do grupy kosztów zakupu sprzętu, materiałów i usług służących realizacji operacji. Wobec powyższego wyżej wymienione koszty mogą być uznane za kwalifikowalne, o ile są one uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne, co winno być przedmiotem prowadzonej przez samorządy województw kontroli administracyjnej wniosków o przyznanie pomocy.

8. Czy w ramach porozumienia partner nie wnioskujący o pomoc może zrealizować operację polegającą tylko na budowie/przebudowie chodnika, przebudowie skrzyżowania z drogą objętą operacją, wykonaniu włączenia przedmiotowej drogi?

W ramach operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” preferowane są kompleksowe rozwiązania w ramach lokalnej infrastruktury drogowej. Przez kompleksowe rozwiązania w ramach lokalnej infrastruktury należy rozumieć budowę, przebudowę lub zmianę nawierzchni drogi łączącej się z drogą, której budowę/przebudowę strona porozumienia (nieubiegająca się o przyznanie pomocy w ramach ocenianej operacji) rozpoczęła lub planuje rozpocząć. Budowa, przebudowa lub zmiana nawierzchni wyłącznie chodnika nie może stanowić przedmiotu wsparcia w ramach operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych”, bowiem nie wpisuje się w definicję budowy/przebudowy drogi. Wobec powyższego budowa/przebudowa wyłącznie samego chodnika nie może być przedmiotem porozumienia, o którym mowa w § 11 ust. 1 pkt 6. Jednocześnie wskazać należy, że przebudowa skrzyżowania (przecięcia, połączenia dróg) z drogą objętą operacją może być przedmiotem wyżej wymienionego porozumienia.

9. Czy zawsze w przypadku realizowania operacji w formie „zaprojektuj – wybuduj” należy dołączyć dokumenty potwierdzające prawo do dysponowania nieruchomością? Co w przypadku realizacji operacji na podstawie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (ZRID).

Zgodnie z § 4 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2015 r. pomoc jest przyznawana na operację, która będzie realizowana na nieruchomości będącej własnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub na nieruchomości, do której podmiot ten posiada udokumentowane prawo do dysponowania nią przez okres realizacji operacji oraz co najmniej pięciu lat od dnia dokonania płatności końcowej. Oznacza to, że w każdym przypadku podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy zobowiązany jest do przedłożenia stosownych dokumentów potwierdzających spełnienie powyższego warunku. Wskazać należy jednocześnie, że zgodnie z art. 11f ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 687 z późn. zm.) decyzja o zezwoleniu na realizację

inwestycji drogowej zawiera w szczególności oznaczenie nieruchomości lub ich części, według katastru nieruchomości, które stają się własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Jak wynika z art. 12 ust 4 przedmiotowej ustawy nieruchomości te stają się z mocy prawa własnością Skarbu Państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stała się ostateczna. Wobec powyższego w przypadku realizacji operacji w trybie przepisów ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych dokumentem potwierdzającym warunek o którym mowa § 4 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2015 r. będzie decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wraz z kopią wniosku o ujawnienie stanu prawnego w księgach wieczystych.

10. Co w przypadku, gdy wnioskodawca rozpoczął inwestycję polegającą na budowie drogi (posiada pełną dokumentację projektową, pozwolenie na budowę), ale zrealizował ze względu na brak funduszy tylko część inwestycji polegającą na wykonaniu podbudowy pod drogę – drogą szutrową. Wnioskodawca planuje złożyć WoPP na wykonanie drogi asfaltowej (dokończenie projektu). Zamierza: przedstawić nowy kosztorys inwestorski, przeprowadzić nowe postępowanie o wyłonienie wykonawcy, jednakże będzie posługiwał się dokumentacją projektową i pozwoleniem na budowę obejmującym pełen zakres budowy przedmiotowej drogi.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.) decyzja o pozwoleniu na budowę wygasa jeżeli budowa nie została rozpoczęta przed upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna lub budowa została przerwana na czas dłuższy niż 3 lata. Rozpoczęcie robót budowlanych po upływie 3 letniego terminu od wydania ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę lub po upływie 3 letniej przerwy jest zatem wykonywaniem przez inwestora samowoli budowlanej, a inwestor traktowany jest jako podmiot który prowadzi roboty budowlane bez pozwolenia na budowę. Wobec powyższego jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wykonał ze środków własnych drogę szutrową (podbudowę pod drogę asfaltową) na podstawie posiadanego pozwolenia na budowę oraz dokumentacji projektowej, dokumentacja ta oraz pozwolenie na budowę drogi może być wykorzystana w celu realizacji operacji w ramach PROW 2014-2020, o ile zakres dokumentacji projektowej obejmuje budowę drogi asfaltowej, a pozwolenie na jej budowę nie wygasło.

11. Co z kwalifikowalnością włączenia drogi gminnej (objętej operacją) do drogi powiatowej? Włączenie wiąże się z wyjściem z pasa drogowego drogi gminnej i wejście w pas drogowy drogi powiatowej. Droga powiatowa nie jest objęta projektem, czy ten fragment drogi powiatowej (włączenie) można uznać za element kwalifikowalny?

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o drogach publicznych budowa, przebudowa, remont, utrzymanie i ochrona skrzyżowań dróg różnej kategorii, wraz z drogowymi obiektami inżynierskimi w pasie drogowym oraz urządzeniami bezpieczeństwa i organizacji ruchu, związanymi z funkcjonowaniem tego skrzyżowania (przecięcie lub połączenie dróg na jednym poziomie, zapewniające pełną lub częściową możliwość wyboru kierunku jazdy), należy do zarządcy drogi właściwego dla drogi wyższej kategorii. Niemniej jednak zgodnie z art. 25 ust. 2 koszt budowy lub przebudowy skrzyżowania ponosi zarządca drogi, który wystąpił z inicjatywą budowy lub przebudowy takiego skrzyżowania. Wskazać jednak należy iż zgodnie z § 4 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września

2015 r. pomoc jest przyznawana na operację, która będzie realizowana na nieruchomości będącej własnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub na nieruchomości, do której podmiot ten posiada udokumentowane prawo do dysponowania nią przez okres realizacji operacji oraz co najmniej pięciu lat od dnia dokonania płatności końcowej. Wobec powyższego koszty związane z budową/przebudową skrzyżowania drogi gminnej objętej operacją z drogą powiatową mogą stanowić koszt kwalifikowalny o ile zostanie spełniony warunek, o którym mowa w § 4 pkt 5 rozporządzenia.

12. Czy dopuszczalna jest operacja przebudowy drogi z wyłączeniem w środku odcinka ze względu na nieuregulowaną sytuację prawną i niemożność jej uregulowania w krótkim czasie? Przykładowo droga długości 2 km, a wyłączenie 150 metrów (prywatna działka – brak zgody właściciela)?

Zgodnie z § 4 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2015 r. pomoc jest przyznawana na operację, która będzie realizowana na nieruchomości będącej własnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub na nieruchomości, do której podmiot ten posiada udokumentowane prawo do dysponowania nią przez okres realizacji operacji oraz co najmniej pięciu lat od dnia dokonania płatności końcowej. Wskazać należy, że w ramach operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” realizowane mogą być operacje w zakresie budowy, przebudowy lub zmiany nawierzchni drogi rozumianej także jako jej odcinek. Dopuszcza się także, aby operacja dotyczyła więcej niż jednej drogi. Wobec powyższego realizacja dwóch odcinków tej samej drogi może być przedmiotem wsparcia o ile spełnione zostały warunki przyznania pomocy. Niemniej jednak wątpliwość budzi celowość realizacji operacji polegającej na przebudowie drogi z wyłączeniem niewielkiego jej odcinka z uwagi na niespełnienie warunku, o którym mowa w § 4 pkt 5 rozporządzenia. Wskazać jednocześnie należy, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 349) umowa o przyznaniu pomocy zawiera określenie celu operacji oraz wskaźniki jego realizacji, którego osiągnięcie warunkuje wypłatę pomocy.

13. Czy partner porozumienia może wykonać przebudowę drogi wewnętrznej dochodzącej do drogi objętej operacją i czy po realizacji operacji ta droga wewnętrzna również będzie musiała stać się drogą publiczną (np. gminną)?

Porozumienie, o którym mowa w § 11 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia, może być zawierane pomiędzy gminami lub powiatami, lub gminą a powiatem. Przedmiotem takiego porozumienia winna być realizowana przez stronę porozumienia (nieubiegająca się o przyznanie pomocy w ramach ocenianej operacji) budowa, przebudowa lub zmiana nawierzchni drogi łączącej się z drogą będącą przedmiotem wsparcia w ramach operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach PROW 2014-2020. Należy zaznaczyć, że rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 września 2015 r. nie reguluje kwestii związanych z realizacją inwestycji z zakresu budowy lub przebudowy dróg wewnętrznych niebędących przedmiotem wsparcia w ramach PROW 2014-2020. Niemniej jednak z uwagi na wskazane w rozporządzeniu strony porozumienia wydaje się iż nie może ono dotyczyć realizacji inwestycji w odniesieniu do drogi wewnętrznej będącej własnością podmiotów prywatnych.

14. Czy projekt przebudowy drogi możemy mieć wykonany na całą drogę (zgłoszenie do

starostwa też byłoby na całą drogę), a kosztorys inwestorski tylko na część? Kosztorys obejmowałby odcinek drogi, na który złożylibyśmy wniosek. Proszę o informację w tej sprawie. Jesteśmy zmuszeni do wykonania części drogi ze względu na całkowitą wartość projektu do 1 mln euro.

W przypadku realizacji operacji dotyczącej przebudowy odcinka drogi dokumentacja projektowa może być sporządzona dla całej drogi. Zgodnie jednak z § 5 rozporządzenia koszty mogą być uznane za kwalifikowalne, o ile są one uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne. Oznacza to, że koszt wykonania projektu przebudowy całej drogi w przypadku realizacji operacji w części dotyczącej wyłącznie odcinka tej drogi może zostać uznany przez samorządy województw, w ramach przeprowadzonej kontroli administracyjnej, jako nie spełniający warunku, o którym mowa w § 5 rozporządzenia. Wskazać jednak należy, że rozstrzygnięcia w tym zakresie podejmowane są w sprawach indywidualnych.